

Kossuth-díjas, a Nemzet Művésze, a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje csillaggal és Prima Primissima-díjjal kitüntetett, a Magyar Corvin-lánc és Magyar Szent István Rend birtokosa. Marton Éva számos elismerésben részesült több mint negyvenéves pályafutása alatt, márciusban pedig kerületünk díszpolgárának is megválasztották. A világhírű, józsefvárosi születésű operaénekesssel kivételes pályájáról, családi szerepekről és visszavonulásáról is beszélgettünk.

„MINDIG AZ A SZEREP ÁLLT HOZZÁM LEGKÖZELEBB, AMIT ÉPPEN ÉNEKELTEM”

INTERJÚ MARTON ÉVA OPERAÉNEKESSEL

Sokan nem tudják, hogy Ön józsefvárosi születésű, és a férjét is a kerületben ismerte meg. Mesélne erről?

Egy józsefvárosi klinikán láttam meg a napvilágot, igaz, akkor a szüleim a IX. kerületben laktak. Férjem szülei pedig Józsefvárosban éltek, amikor ő megszületett a IX. kerületben. A megismerkedésünk szintén érdekes: már évek óta a Horváth Mihály téren laktam a szüleimmal, mikor 1963. július elején elsőéves zeneakadémiai növendékként egy vidéki vendégszeplésen vettem részt. A koncert után vendégül láttak minket birkapörkölttel, ami egy kissé megfeküdte a gyomromat. Hajnalban már olyan rosszul éreztem magamat, hogy el kellett mentem a Rigó utcai éjszakai ügyeletre. Az orvossal, egy jóképű fiatalemberrel, miután megvizsgált, még két órát beszélgettünk. Reggel már csengetett az ajtónkon, ellenőrizni jött, hogy rendben vagyok-e, és arra is emlékeztetett, hogy a Kati presszóban okvetlenül találkozunk kell. Két hét múlva megkérte a kezemet, két év múlva összeházasodtunk, melyet követően évekig a szüleinél laktunk a József körúton.

Mikor fogalmazódott meg Önben, hogy operaénekesi pályára lépne?

Már az általános iskolában felfedeztek: az énektanárnom mondta, hogy szép a hangom, érdemes lenne fejlesztenem. Szívesen szerepeltettek is, mert jól éreztem magam a színpadon. Aztán nyolcévesen saját magam iratkoztam be a Mester utcai zeneiskolába, ahol először zongorázni, majd énekelni tanultam. Később jelentkeztem a Zeneakadémiára, ahová

második nekifutásra felvettek, 1968-ban pedig kitűnő eredménnyel fejeztem be a tanulmányaimat.

Nagyon fiatalon már főszerepekben mutatkozhatott be. Hogyan emlékszik vissza erre az időszakra?

Az Opera főzeneigazgatója és főrendezője, annak ellenére, hogy a tanárim voltak a főiskolán és ismerték a teljesítményemet, nem vettek fel, minisztériumi ösztöndíjjal kerültem be. Először egy prózai szerepet kaptam, egy hangot sem kellett énekelnem. Utána egy nehéz koloratúras szerepet osztottak rám, amivel egy tapasztaltabb kolléganóm nem tudott megbirkózni. Én három nap alatt tanultam meg a három felvonásnyi anyagot, és sikerem volt. 1969 januárjától szerződtek, és már tagja lehettem az Operának. Később énekeltem Toscát, Manon Lescaut, Rodelindát, Grófnét, Tatjánát, Amélia Grimaldit és Freiát.

Mondhatni, meghaladta a korát, amikor 1972-ben külföldi karrierépítésbe kezdett.

Ez nemcsak az én döntésem volt. Minden problémámat mindenkor megbeszéltem a férjemmel, hogy közösen döntsünk.

Tudatosan készültünk a külföldi karrierépítésre: a férjem már 1968-ban foglakozott azzal a gondolattal, hogy én képes lennék külföldön is nagy karriert befutni, és azzal több dicsőséget szerezhetnék hazánknak. A döntésben két dolog is segített: az egyik, hogy sok szoprán volt az Operában és nem volt kedvem kivárni, hogy igazán rám kerüljön a sor. A másik, hogy a frankfurti opera szakemberei láttak és hallottak a Rajna kincseben, így előénekelhettem Christoph von Dohnanyinak, az ottani zeneigazgatónak, aki azonnal le szerződtetett.

Hogyan kezelte a népszerűséget? Úgy tudom többször is része volt emlékezetes pillanatokban.

Mindent meg lehet szokni, a népszerűséget is, ha nem terhes. Marseille-ben például a Tosca után a rendőrök segítettek nekünk kijutni, jó néhány autogramért cserébe. Buenos Airesben az előadás után a rajongók gyalog kísérték el az éttermünkbe, ennek fejében a capella elénekeltem nekik a Tosca imáját. A közönség és a rajongók kiszolgálása

Hosszú ideig élt külföldön, miért döntött úgy, hogy hazajön?

1972-ben szerződtem ki Frankfurt am Mainba, de az nem jelentette azt, hogy elszakadtam volna hazámtól. A hetvenes években visszajártam az Operába, a nyolcvanas években is rendszeresen jöttem haza lemezfelvételek miatt. Ez később, a kilencvenes években sem változott. Az ezredforduló után egyre gyakrabban merült fel: hogyan tovább? Hívtak tanítani Japánba, Amerikába és Németországba. Azonban, mikor Batta András professzor felkért, hogy oktassak a Zeneakadémián, nem volt tovább kérdéses, hogy mit fogok tenni. Teljesült a vágyam, igent mondtam, örömmel jöttem haza és tértem vissza az alma materembe.

A rengeteg fellépést, elfoglaltságokat, hogyan tudta összeegyeztetni a családdal?

A férjem rengeteget segített, nemcsak a gyerekevelésben, a karrierépítésben is. Zoltán sebészi munkája mellett a titkárom, impresszárióm volt. Nap, mint nap a karrierem építésén dolgozott, menedzserekkel, színházi vezetőkkel tárgyalt,

Fotók: martoneva.hu

nemcsak a színpadon történik. Igaz, a színpadon kitettem a szívemet is, de előadás után sem néztem az órámat, hogy már rohannom kell máshova. Örömmel csináltam, ez volt az életem.

A hatalmas repertoárból mely szerepek állnak legközelebb Önhöz?

Mindig az a szerep állt hozzám legközelebb, amit aznap este éppen énekeltem. A barokktól kezdve Mozart, Beethoven, Verdin, Puccini, R. Strauss és Wagneren keresztül otthon voltam a Verismo világában is. Schönberg, Korngold, Janacek, Erkel, Kodály zenéje sem állt távol tőlem, Bartókról nem is beszélve. Természetesen voltak húzó szerepeim: Puccini Turandotja, Toscája, Verdi Végzet hatalma és Trubadúr Leonórája, Beethoven Fidelioja, R. Strauss Elektrája, Az árnyéknélküli asszony császárnéja és kelmefestőnéje, Wagner Brünnhildéi, Lohengrin Elzája és Ortrudja, a Tannhäuser Erzsébetje, Ponchielli Giocondája, Janacek Jenufájának templomos asszonya és nem utolsósorban, nagy szerelmem, Bartók Béla Kékszakállújának Juditja.

szervezte az életünket, és ha kellett, megvédett a kellemetlen támadásoktól. Iskolai szünetben hozta utánam a gyerekeket, teljesen mindegy, hogy hol voltam, a Fülöp-szigeteken, Manilában vagy éppen New Yorkban. Viszont amikor otthon voltam, akkor csak a családnak, a gyerekeknek éltem.

Évekkel ezelőtt visszavonult a szereplésektől. Hogyan éli meg az új életszituációt?

Egy szoprán számára az én pályám nagyon is hosszú volt, amit egyszer méltón kellett befejezni. A férjem azt szerette volna, ha a csúcson hagyom abba, és én ezt tudomásul vettem. Időm se volt rá, hogy elgondolkozzak, mit zártam le, mert rögtön új feladatokat kaptam. Jelenleg Budapest három legszebb és legpatinásabb helyén dolgozom: a Zeneakadémián, mint professzor Emerita, az Operaházban, mint a főigazgató főtanácsadója és a Magyar Művészeti Akadémia tagja valamint elnökségi tagként a Vigadó épületében. Nem utolsó sorban pedig egy házban élünk boldogan a gyermekeink családjával. A mostani életemet legalább annyira élvezem – ha nem jobban – mint azt, amit magam mögött hagytam.

Sz.F.B.